

تأثیر و تأثرات فضای معماری درمانی بر میزان استرس افراد؛ براساس رویکرد انسان محوری در روانشناسی محیط*

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۲۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۲۹

کد مقاله: ۳۴۶۴۶

مهرداد کریمی مشاور^{۱*}، مریم اردلانی^۲

چکیده

فضای معماری درمانی مقوله‌ای اساسی در بحث طراحی معماری روز است. مشکل اساسی که انسان‌ها در دوران مدرن کنونی با آن برخورد نموده‌اند انواع بیماری‌های روانی و استرس‌زایی است که وجودیت انسانی را مورد حمله قرار داده است. براین اساس فضای معماری باید علاوه بر جلوگیری از تقویت عناصر استرس‌زاد باعث از بین رفتن آن نیز گردد. آرامش در طراحی فضای معماری از با اهمیت‌ترین موارد است که طراحان باید در بحث طراحی خود آن را به خدمت بگیرند. براین اساس سؤال اساسی تحقیق این است که عواملی ایجاد استرس چگونه شناسایی شوند و در این خصوص مؤلفه‌های معماری چگونه می‌تواند از آن جلوگیری نماید. علاوه بر فضاهای درمانی دیگر فضاهای معماری نیز باید به گونه‌ای طراحی شوند که مسأله ایجاد استرس را حل و فضای معماری استرس‌زدا باشد. روش تحقیق این پژوهش با توجه به کیفی بودن آن به صورت توصیفی و تحلیلی می‌باشد که با استفاده از علم روانشناسی محیط به عنوان علمی بینارشته‌ای در این خصوص بررسی‌های اساسی صورت گرفته است. هدف اساسی نیز شناخت شاخصه‌هایی است که بتوان فضای معماری استرس‌زدایی را در مقول طراحی و پرداخت ارائه نمود. نتایج تحقیق حاکی از آن است که در کلیت طراحی فضای معماری اگر روابط فضایی به صورت ساده و شفاف ایجاد گردند و موضوعات حرکتی قابل تشخیص و خوانا باشند در این صورت م‌یتوان با استفاده از مصالح و هندسه معماری ساده در عدم ایجاد شوک فضایی استرس را از فضای معماری خارج نمود و آرامش را جایگزین آن نمود.

واژگان کلیدی: روانشناسی، فضای معماری، انسان محوری، استرس، درمان.

* این مقاله مستخرج از رساله کارشناسی ارشد مهندسی معماری مریم اردلانی با عنوان "طراحی مرکز روان درمانی شهر قروه با رویکرد انسان محور" است که با راهنمایی جناب دکتر مهرداد کریمی مشاور در دانشگاه مؤسسه غیرانتفاعی ایرانمهر قروه صورت گرفته است.

۱- دکتری تخصصی طراحی شهری، دانشیار دانشگاه بوعلی سینا همدان (نویسنده مسئول). Mkmoshaver@basu.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، مؤسسه غیرانتفاعی ایرانمهر قروه.